

In de werkkamer thuis. (Foto: Olaf Smit)

Als de spreekwoordelijke 'men' het ergens over eens is, dan is het wel de constatering dat Bossche Bladen zeer fraai oogt. Maar ondanks vermelding in het colofon weten weinigen dat dit het werk is van 'Nika grafische vormgeving, Vught'. Achter dit etiket schuilt de naam Veronica Dénis. In dit nummer een keer op de voorgrond.

Veronica Dénis

Een visueel boekenmens

In haar negentiende-eeuwse, naar eigen inzichten stijlvol vormgegeven huis aan de Taalstraat in Vught – min of meer verborgen achter nr. 68, in de schaduw van de mastodont die *Serviceflat Eikendonk* heet – leeft Veronica Dénis (56) als het ware temidden van boeken. In de smaakvolle, warme ontmoetingsruimte waar Veronica ons ontvangt verraadt een volle boekenkast haar voorliefde voor Egypte. Op weg naar haar bovengelegen werkkamer passeren we de vroegere opkamer, die sinds de (drie) kinderen het huis uit zijn met vier wanden tjokvol boeken met recht bibliotheek mag heten, te midden waarvan de verschillende uitgaven over moderne kunst en architectuur nóg een liefhebberij verraden. En in het gangetje dat vandaar naar haar werkkamer leidt, biedt een van de twee wanden maar net plaats genoeg voor de vele uitgaven over Den Bosch. 'Ik heb (bijna) alles over Den Bosch' voegt Veronica er tijdens het passeren ten overvloede aan toe. De bibliotheek ademt de nagedachtenis van haar vader, de bekende leraar Nederlands (Sint-Janslyceum) én dichter Jan van Sleuwen. 'Mijn vader was een boekengek. Hij hield erg van mooie boeken. Hij had wel 20.000 boeken, na zijn overlijden verdeeld over de zes kinderen. Ik ben grootgebracht met boeken, mag je wel zeggen. Naast de cadeautjes die mijn moeder kocht, kregen we met Sinterklaas van mijn vader altijd een stapel boeken. Na zijn pensionering is mijn vader meer gaan dichten. Ik heb een stuk of vijf gedichtenbundels van (en voor) hem gemaakt.'

Visueel

'En dan te weten dat ik vroeger nooit las. Dat vond mijn vader heel erg. Ik was heel visueel ingesteld. Als kind keek ik graag plaatjes'. Maar, zien we nu, 'met lezen is het wel goed gekomen'. Uitgaande van het gegeven dat ze visueel is ingesteld, is het dus niet verwonderlijk dat Veronica Dénis – 'als enige van de zes kinderen' – voor de kunstacademie koos. Op de Bossche kunstacademie deed ze – 'heel wat anders dan ik nu doe' – monumentale vormgeving, 'op de afdeling van Marius de Leeuw'. Afgestudeerd in 1976 heeft ze op dit gebied zeker haar sporen nagelaten. 'Veelal kunstwerken bij openbare gebouwen, mede dankzij de zogeheten

1%-regeling (= één procent van de bouwsom voor een kunstwerk bij nieuwbouw).’ Zo maakte ze kunstwerken voor o.a. het stadskantoor in Den Bosch, verschillende scholen, enz. ‘Samen met twee studiegenoten hadden we een atelier in de Verwersstraat in Den Bosch. We hebben best grote dingen gedaan, zoals wandkleden/wandschildering in een middelbare school in Zoetermeer en een zitelement bij een middelbare school in Hulst.’

Oude liefde

Tótdat de VKR (subsidieregeling voor beeldende kunstenaars) ophield en iedereen begon in te schrijven op dit soort projecten. Gevolg: (haast) geen werk, want zegt niet het spreekwoord dat vele varkens de spoeling dun maken? Rampzalig was dat niet, kijkt Veronica terug op die periode. Met intussen drie kleine kinderen was een periode van rust nog zo gek niet. Een periode ook om, vier jaar nadat ze was afgestudeerd, weer aan de studie te gaan, terugvallend op een oude liefde. Want ‘hoewel monumentale vormgeving een bewuste keuze was, vond ik indertijd kalligrafieren en typografie ook heel interessant. Maar niet om er iets mee te doen.’ Nu echter wel. ‘Aanvankelijk heb ik me gestort op het ontwerpen van huisstijlen. In ’t groot, voor bedrijven bijvoorbeeld, maar ook in het klein, zoals het ontwerpen van een briefhoofd.’ Al gauw ‘kwam ik in de historische wereld terecht. Op een gegeven moment kwam ik Jan van Oudheusden tegen, die toen net directeur van de BRG (Brabantse Regionale Geschiedbeoefening) was geworden. Voor hem heb ik heel veel op het gebied van vormgeving gedaan. Voorts kwam ik in contact met Bert Looper, de toenmalige stadsarchivaris, die met het tijdschrift *'s-Hertogenbosch* – een van de voorlopers van *Bossche Bladen* – het Stadsarchief wilde promoten.’ In die historische context bevreedt het niet dat Veronica ook werd gevraagd een nieuwe huisstijl voor het Rijksarchief te maken. Het was in die tijd ook dat ze de vormgeving van onder andere een boek bij gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het Protestants Ziekenhuis mocht doen.

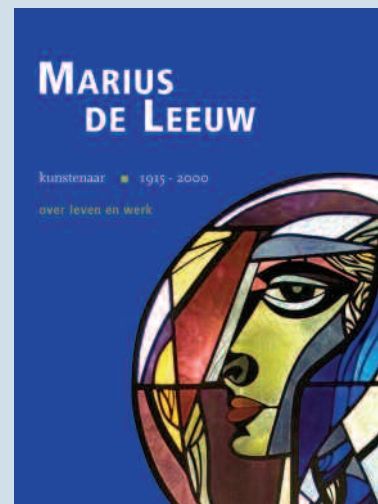
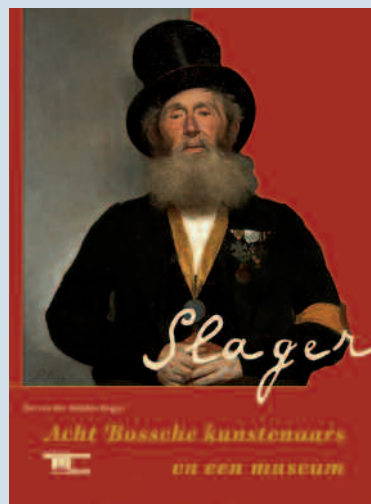
Nika

‘De eerste boeken heb ik nog in elkaar zitten plakken. Want computers kenden wij niet in die tijd. Voor ik op de computer overging, heb ik eerst nog een fax gehad om de (tekst)proeven op en neer te sturen naar de zetters. De stroken zetsel moest ik op vellen plakken. Erg arbeidsintensief. Dat kun je je nu niet meer voorstellen. Die vellen werden dan

Voor de poort in de Gasthuisstraat. (Foto: Olaf Smit)

Omslagen van boeken, gemaakt door Nika grafische vormgeving.

weer op film en vervolgens op plaat gezet.' Intussen ging Veronica 's avonds naar de Grafische School 'om op de computer, de Mac, te leren werken'. 'De loop kwam er in. Het aantal tijdschriften waarvan ik de vormgeving deed nam toe.' Aanleiding genoeg om vanaf 1987 fulltime haar bureau *Nika grafische vormgeving* te beginnen, al prijkt die naam nog altijd niet meer dan ter grootte van een adressticker op het raampje van haar voordeur. 'De naam Nika is het tweede stuk van mijn naam, maar dan met een k', onthult Veronica desgevraagd. Heel veel objecten dragen sinds die tijd het keurmerk Nika. Naast huisstijlen voor tal van bedrijven somt Veronica op: brochures, folders, tijdschriften (o.a. *Brabants Heem* en *Brabants Historisch Nieuwsblad*), personeelsbladen, projectbladen voor stedenbouwkundige projecten, informatieborden in wandel-

In de Uilenburg. (Foto: Olaf Smit)

Binnendieze in de Uilenburg voor de restauratie, 1975. (Foto: Veronica Dénis)

gebieden, enz. In het bijzonder herinnert zij zich nog 'de enorme campagne tegen de processierupsenplaaag, halverwege de jaren negentig van de afgelopen eeuw, in opdracht van de provincie Noord-Brabant, samen met Limburg en de provincie Antwerpen.'

Juweeltjes

'Op een bepaald moment kreeg ik ook meer en meer opdrachten voor boeken. Erg leuk. Bijna allemaal historische boeken, veelal regionaal.' Hoewel zij geneigd is haar belangstelling voor historie toe te schrijven aan haar werk voor de BRG, verloochent haar eigen verleden zich in dit verband evenmin. 'Ik had al een kast vol boeken over Den Bosch, met heel veel over de Sint-Jan.'

'Op een bepaald moment ben ik bij Waanders ('historische uitgeverij' te Zwolle) binnengekomen en toen nadien in de tijd van Ton Meulman Boekhandel Heinen ook uitgeverij werd, heb ik daar ook wat boeken mogen doen.' Intussen bevat haar werk-kamer dan ook een kast vol eigen werk. Met juweeltjes als *Marius de Leeuw* over diens leven (1915-2000) en werk, *Slager* over 'Acht Bossche kunstenaars en een museum', *BAAC*, *10 jaar door het stof* betreffende archeologie en bouwhistorie, en *Huis vol symboliek* over de historie van de Nicolaaskerk in Helvoirt. Veronica Denis gaf ook vorm aan een boekwerk over de restauratie van de Sint-Jan om deze in aanmerking te laten komen voor de zogeheten kanjerregeling, de speciale subsidieregeling voor een aantal grote restauraties in ons land. En als ze het toch over de Sint-Jan heeft, releveert ze 'een aantal dingen, gedaan voor de Schola Cantorum en de Stichting Maurice Pirenne'. Achter de titel *Een groot hart voor kleine mensen* gaat een boekje schuil over de kindergeneeskunde in Den Bosch, en *Oud en nieuw tesaam* verwoordt in een prettige lay-out de geschiedenis van de Bossche ziekenhuisapotheken. De boekenkast maakt ook de herinnering tastbaar aan onderwijsprojecten als *Jong zijn in oorlogstijd* ('jongeren van nu in gesprek met tieners uit 40-45') en *Nou ben ik bijna twaalf en ik twijfel nog steeds*, waarin kinderen filosoferen over God.

Hobby

Net zoals haar werk neemt in haar hart het Egyptologisch tijdschrift *Tu Mery* een warme plaats in. Het verschijnt weliswaar 'maar één keer per jaar, maar het is dan ook bijna een boek. Of laat dat bijna er maar af, want met 128 pagina's is het een boekwerk. Ik vind het heel bijzonder om dit te mogen maken.' 'Egyptologie is een persoonlijke hobby.' Wijst: 'Als je in die boekenkast kijkt, bijna alleen maar boeken over Egypte.'

Uit liefhebberij was het ook dat ze, 'samen met Marcel, mijn man', de Binnendieze verkende toen deze, anders dan voor de baggerschuiten van Gemeentewerken, nog ontoegankelijk was. Dat was in 1975. 'Hoe we precies op de Binnendieze terecht zijn gekomen, weet ik eigenlijk niet eens meer, maar feit is dat we zes of zeven keer met een roeiboortje op de Binnendieze hebben gevaren. Op zondag, 's morgens vroeg om 8 uur, want dan sliepen de meeste mensen nog. Al moest je dan evengoed oppassen voor al die uitlaten, want de huizen loosden nog op de Binnendieze. We hadden dan ook een paraplu mee. We hadden een eigen roeiboortje, wat niet mocht, maar we deden het toch. Superrustig was het op de vroege zondagmorgen, en zo'n prachtige sfeer.' Die sfeer heeft Veronica gevangen in een prachtige fotoserie, uitermate geschikt voor een interessante tentoonstelling van historische vereniging De Boschboom.

Boekenmens

Natuurlijk heeft ze in het recente verleden opnieuw, maar nu legaal, gevaren op het inmiddels fraai gerestaureerde stadsrivierviertje. 'Dat ziet er erg goed uit, maar toen was het mooi omdat het er was, zoals het er was. Natuurlijk zagen wij dat het nodig was dat het opgeknapt werd, maar het was veel sfeervoller.'

Ook de Sint-Jan kent ze, letterlijk, van onder tot boven. Een en ander 'bewijst mijn belangstelling wel voor de historie van de stad'.

Haar vader zou met terugwerkende kracht blij zijn als hij zijn dochter Veronica nu zou horen zeggen: 'Ik ben een boekenmens.' Maar dat wil niet zeggen dat ze de ontwikkelingen van deze tijd niet verstaat. En dus is zij zich ook gaan bezighouden met het maken van websites, zoals die van de Stichting Maurice Pirenne, Tekst en Project, Froukje Strik, Fysiofit Vught, enz., terwijl ze op het moment dat we dit schrijven bezig is met een ontwerp voor Hospice *De Duinsche Hoeve* te Rosmalen. Want hoe verweven Veronica Denis ook is met de geschiedenis, 'je moet met je tijd meegaan'.

De moderne tijd weerspiegelt zich ook in haar 'heerlijk huis' aan de *Taalstraat*, waar ze intussen al dertig jaar woont, aardig genoeg op een (flinke) steenworp afstand van haar ouderlijk huis, dat langs de *Bossheweg* pronkte.